

DOMOLJUB

Izbaja vsak četrtak. Cena mu je 5 K na leto. (Za Nemčijo 6 K, za Ameriko in druge tuje države 7 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 20.

V Ljubljani, dne 16. maja 1918.

Leto XXXI.

Pravilnik Slovenske Ljudske Stranke.

Pravilnik S. L. S., na podlagi katerega naj se izvede prepotrebna enotna organizacija S. L. S. po vsej deželi, je razdeljen v 33 členov, kateri so zbrani v 13 točkah. Drobni tisk je samo tu priložen v pojasnilo in seveda nima veljati kot uradnostrankarska razlaga.

1. Namen stranke in pravilnik.

Čl. 1. S. L. S. ima namen, po načelu pravičnosti do vseh slojev delati za blaginjo slovenskega ljudstva na katoliškem, narodnem in demokratičnem temelju.

Delati hoče za tak družabni red, ki na podlagi popolne enakopravnosti vseh omogočuje, da se posameznik udejstvuje po svojih najboljših sposobnostih.

Pravilnik S. L. S. pa je seznam določil, po katerih naj pride volja somišljenikov v dosego gorenjega namena do izraza in dejanja.

Slovenska ljudska stranka obsega torej vse sloje in stanov, ker se zaveda, da so vsi stanovi potrebni za blagor ljudstva, posebno pa je potrebno, da se vsi stanovi med seboj razumejo na podlagi pravičnosti, in drug drugega podpirajo. Delo S. L. S. se naslanja na trojni temelj: na katoliški, ker morejo edino le večnoveljavna, od Boga postavljena načela biti varna podlaga za resnično blaginjo ljudstva; na narodni, ker ima vsak narod naravno pravico živeti na svoji zemlji in od svoje zemlje na način, kakor mu je primeren in kakor si ga sam izbere ter da razvije vse svoje zmožnosti in sile; na demokratični, ker je pravično, da se da ljudstvu v najvišji meri vpliv na vlado.

2. Krajevna in ljudska podlaga strankarske organizacije.

Čl. 2. Krajevno podlago strankarski organizaciji tvori politična občina, ljudsko pa vsi samopravni somišljeniki S. L. S. v občini — v okvirju vojvodine Kranjske.

Mreža cele organizacije S. L. S. je razprostrta po vojvodini Kranjski in je razdeljena po političnih (t. j. županskih) občinah. Spreje-

majo pa se v organizacijo vsi in tudi samo somišljeniki S. L. S.

3. Somišljenik.

Čl. 3. Somišljenik je, kdor hoče živeti po katoliški veri in delati za blaginjo naroda, zlasti pa svoje državljanske dolžnosti vršiti po pravilih in sklepih S. L. S. — Le somišljeniki imajo pravico, voljeni biti v strankarsko organizacijo.

Somišljenik S. L. S. je torej lahko vsakdo, kdor priznava trojni temelj S. L. S.: katoliški, narodni in demokratični; pa ne, da ga samo v besedah priznava, temveč tudi vse njegovo zunanje delovanje in življenje ne sme nasprotovati tem trojnim temeljem.

4. Organi.

Čl. 4. Organi S. L. S. so: 1. krajevni odbori; 2. zbor zaupnikov; 3. vodstvo; 4. poslanci v državnem in deželnem zboru; 5. načelstvo; 6. načelnik; 7. razsodišče.

Organi vsake stranke so vsi tisti odbori oziroma osebe, ki vodijo strankino delo in njeno organizacijo. Kar so pri vojaški armadi razni višji in nižji stabi, to so pri stranki njeni organi. S. L. S. jih ima torej sedem, o katerih pravilnik še natančneje govori v sledečih sedmih točkah.

5. Krajevni odbori.

Čl. 5. Organizaciji somišljenikov v občinah načeljujejo krajevni odbori.

Manjše občine volijo skupen krajevni odbor, ki imej načelnika in sedež tam, kjer je po krajevno zemljepisnih, cerkvenih, kulturnih, gospodarskih ali političnih razmerah naravno središče okoliša dotičnih občin.

Večje, zlasti mestne občine pa si po potrebi za posamezne okoliše lahko organizirajo posebne krajevne odbore.

Čl. 6. Krajevni odbor volijo somišljeniki občine ali več občin tako, da je zastopan v krajevnem odboru vsak pomembnejši kraj ali okoliš.

Kateri kraj ali okoliš naj se smatra za pomembnejši, razsodiše somišljeniki

sami, ki določajo torej tudi število članov krajevnega odbora.

Poleg tega so vsi člani krajevnega odbora zaupniki stranke iz dotičnih občin, odnosno iz dotičnega okoliša.

Čl. 7. Članstvo krajevnega odbora traja redoma tri leta, ter je izvesti nove volitve vsako tretje telo.

Čl. 8. Člani krajevnega odbora izvolijo iz svoje srede načelnika in tajnika.

Naloga krajevnega načelnika je, sklicavati in voditi seje krajevnega odbora, nadzorovati poslovanje, posredovati med krajevnim odborom in osrednjimi organi stranke itd.

Naloga tajnika je, voditi zapisnike sej krajevnega odbora in zborovanj somišljenikov, zbirati prispevke v strankarski sklad, voditi dopisovanje med krajevnim odborom in osrednjimi organi stranke, sporočati želje somišljenikov strankarskim organom itd.

Čl. 9. Članstvo krajevnega odbora preneha:

1. S potekom triletnje poslovne dobe, in sicer z izvršenimi novimi volitvami;

2. s tem, da se član krajevnega odbora tekom enega leta ni udeležil nobene seje krajevnega odbora in ni bilo za odstopnost tehtne opravičbe.

Čl. 10. Naloga krajevnega odbora v splošnem je, politično vzgajati somišljenike, uveljavljati načela S. L. S. v vsem javnem življenju, zlasti pri občinskih, deželnozborskih in državnozbornskih volitvah razširjati strankarsko politično časopisje izvrševati sklepe, oziroma naročila nadrejenih strankinih organov, sporočati želje somišljenikov osrednjim strankinim organom, voditi volitve zaupnikov, katere je odposlati v strankin zbor zaupnikov, sklepati o stavljenih predlogih i. dr.

Čl. 11. Seje krajevnega odbora sklicuje krajevni načelnik redoma vsake tri mesece.

Za sklepčnost je potrebna nadpolovična navzočnost vseh članov, ki sklepa z nadpolovično večino.

Čl. 12. Tretjina članov krajevnega odbora sme s pismeno in lastnoročno podpisano vlogo na načelnika zahtevati, da se najkasneje tekom 10 dni skliče izredna seja odbora, ali da se določena točka postavi na dnevni red seji.

Vsa moč organizacije S. L. S. tiči pravzaprav največ v krajevnih odborih. Če so ti povsod izvedeni in pridno delajo, potem je moč stranke neomajljiva. Zato je pa treba v prvi vrsti preskrbeti, da se ravno ti krajevni odbori povsod takoj osnujejo. In sicer izmed najbolj delavnih somišljenikov S. L. S. Vsaka občina dobi en krajevni odbor, le če je občina majhna, se lahko združi z drugo, na drugi strani pa si tudi zelo velika občina lahko izbere več krajevnih odborov. Volijo somišljeniki S. L. S. V ta namen naj skliče uglednejši somišljenik sestanek vseh somišljenikov S. L. S., kar jih je v občini, in tamkaj naj se stvar pojasni, utemelji potreba krajevne organizacije in potem naj se voli. Število članov ni določeno, pri večjih okoliših bo večje, pri manjših manjše. Zastopani pa naj bo v krajevnem odboru vsak pomembnejši kraj.

Naloga krajevnega odbora je delovati pri vseh somišljenikih na to, da se povsod uveljavljajo načela S. L. S., predvsem pri raznih volitvah, dalje agitirati za razširjanje strankarskih časopisov, sporočati želje in gospodarske potrebe somišljenikov na osrednje strankino vodstvo in skrbeti za politično šolanje in izobrazbo svojih somišljenikov.

Strankarskega davka S. L. S. ni naložila, kakor je to pri Jugoslovanski demokratiški stranki (to je prejšnja narodno-napredna stranka) ali pa pri socialno demokratiški stranki. Pač pa more krajevni odbor če se mu zdi to umestno in potrebno, skleniti, da se plačuje kak donosek v krajevno strankarsko blagajno. (Dalje.)

„Resnica“ in mi.

Prejeli smo sledeči uradni popravek: Na podstavi § 19, zakona z dne 17. dec. 1872, drž. zak. št. 6, iz leta 1863, prosim podpisani deželni odbor vojvodine Kranjske z ozirom na članek, objavljen v Vašem cenjenem listu št. 11 z dne 14. marca 1918, pod naslovom »Resnica in mi«, da objavite sledeči uradni popravek: Ni res, da je »Resnica« glasilno deželnega odbora, ampak res je, da je uradno glasilno kranjskega deželnega odbora »Samouprava«. Od deželnega odbora kranjskega, v Ljubljani, dne 3. maja 1918. Deželni glavar: Šusteršič.

Zopet en mir!

7. maja t. l. je bil podpisan mir z Rumunijo. Trd, neprizanesljiv je ta mir z Rumunijo, prava smrtna obsodba. Izgubi Dobrudžo, katere en del dobi Bolgarija, drugi del z morskim pristaniščem Konstanca osrednje velesile. Avstro-Ogrski odstopi precejšen kos ozemlja ob meji, bogat na gozdi in petrolejskih vrelcih. Vzdrževati bo še morala nemško armado, ki še vnaprej ostane v Rumuniji, vsa uprava ostane pod nadzorstvom osrednjih velesil. Rumunija izgubi morsko obrežje, do morja dobi le prost dohod, po Donavi bodo plule naše bojne ladje. Kruti so ti pogoji. Kakor je Rumunija sicer prejela res zaslužen plačilo za leta 1913. izvršeni roparski napad na Bol-

garijo, kateri je vpadla v hrbet in pripomogla Turčiji, da je nazaj osvojila ozemlje do Odrina, pa tudi zaslužen plačilo za krivično in nepotrebno vojno napoved Avstriji, vendar dvomimo, da bi bila ta pot prava in modra dovolj, in bojimo se, da ne bi morda svoj čas obžalovali, da smo ubrali to pot, ki vodi v nejasno bodočnost. Star, a še vedno resničen je pogovor: Boj se sovraštva ponižanega sužnja! Ponižanje rodi maščevalnost in rumunski narod, ki je le deloma kriv te usode, ne bo pozabil trde pesti, s katero smo mu odvzeli vse življenske pogoje ter ga napravili za narod druge vrste. Le v toliko se veselimo tega miru, v kolikor nas je približal splošnemu miru, če zamoremo govoriti o tem pri tem miru. Tudi naš zunanji minister baron Burian je izrekel željo, da slede temu miru splošna mirovna pogajanja z vsemi našimi nasprotniki, s katerimi hoče skleniti pošten, dostojen, pravičen in spravljiv mir. Povedal je nadalje, da takorekoč preži na vsako priliko za mir, za katerega se odločno zavzema tudi naš miroljubni cesar. Možete so te besede, le želeli je, da slede tem besedam tudi možata dejanja. Najlepšo priliko ima sedaj, ko obišče nemškega cesarja, da tudi nemške generale pridobi za tak sporazumen mir in potem bodo naši sovražniki odgovorni, če bomo imeli vojsko še peto leto. Odvalimo to težko odgovornost od sebe ter iščimo potov do spravljivega, za vse narode častnega miru, in zavrnilo one klice, ki zopet done iz Nemčije, po močnem, zmagovitem miru!

Politični obzornik.

Brez strahu naprej!

Avstrijska vlada pozna v Avstriji samo še Nemce, ki tvorijo manjšino v državi, Slovane poznajo le še avstrijski generali na fronti. Ker pa se vlada zaveda, da z manjšino ne more vladati, zato je parlament poslal domov, in vladala bo sama, to se pravi: vladalo bo par možicev v ministrskem fraku, ki jih bodo vodili kakor medvede na vrvi vsenemški kričaci, ki so že odpovedali zvestobo Avstriji. Nekaj nadutih ljudi, ki niti v svojem ljudstvu nima zaupanja, vlada 30 milijonov ljudi! To so za nas naravnost izborne šance, kajti hitreje jim ne moremo niti mi izpdkopavati tal, kakor si jih sami.

Da se pogovore o nadaljnjem postopanju, so se 7. t. m. zbrali na Dunaju poslanci Jugoslovanskega kluba in Češkega svaza, kjer so ugotovili popolno složnost in izvolili poseben odbor, ki bo vodil nadaljne boje, dokler parlament ne bo sklican. Lepo je, kar so izjavili na tem zborovanju dalmatinski poslanci, da bodo Dalmatinci do zadnje kaplje krvi branili slovensko zemljo, katero je sklenil Seidler odtrgati od Jugoslavije in jo vreči v nemško žrelo. Koncem zborovanja so se zedinili jugoslovanski in češki poslanci za skupen oklic na slovensko in češko ljudstvo.

Jugoslovanskemu in češkemu narodu!

V dobi, ko je vsled absolutistične odločitve Seidlerjeve vlade poslanska zbornica proti volji njene večine odgojena in ko se pripravljajo dalekosežne ustavne izpremembe preko glav in proti volji udeleženih narodov, sta se zbrala Jugoslovanski klub in Češki svaz na skupno sejo, da v imenu obeh narodov solidarno podasta to-le izjavo:

Poslanci naroda S. H. S. in Čehov z največjim ogorčenjem ugovarjajo proti vsem poskusom vlade, da brez sodelovanja naših narodov in proti njim z neredbami izpremeni davno preživelo in od narodov nepriznano ustavo; posebno ugovarjajo, da se sedaj osnujejo od nemških šovinistov izsiljena okrožna glavarstva na Češkem.

Obenem pa protestirajo proti napovedi državnopravnega odcepljenja slovenskih dežel od celokupnega naroda S. H. S. Namen te odcepitve je germanizacija in nemška invazija na Jadransko morje.

Poslanci izražajo svoje ogorčenje nad tem, da se vlada upa to ukreniti v najusodepolnejšem trenutku svetovne vojne in da nam na naše zahteve po somoodločbi, po politični samostojnosti, ki so obenem zahteva vsega civiliziranega in demokratičnega sveta, odgovarja z absolutistično samovoljnostjo, ki ne prinese ne miru, ne možnosti prijateljskega sodelovanja narodov, kakor si ga vsi želimo, temveč bo začetek bojev, kakršnih tu še ni bilo in ki morejo biti dalje segajoči, nego slutijo njih povzročitelji sami.

Zato težko obžalujemo, da se ob času, ko ni kruha in ko ne vemo, kaj bo jutri, temu brezprimernemu socialnemu in gospodarskemu trpljenju dodaja še nova politična, narodnostna in državnopravna krivica in se s tem dviga splošna napetost do višine, da danes posledic niti pregledati ni mogoče.

Obenem dvigamo svoj glas proti temu, da vlada sedaj, ko načela demokratične državljske enakosti in ljudske samouprave povsod zmagujejo, proti nam postopa s poskusi, ki ne pomenjajo v resnici ničesar drugega, kakor novo utrditev absolutizma in razmnožitev birokratičnega aparata. Na drugi strani pa se vedoma prezirajo vse zahteve naših narodov s tem, da se nam ne da popolna demokratizacija naše uprave.

Z enakim povdarkom protestiramo proti temu, da je v dobi, ko parlament vseh resnično demokratičnih držav nepretrgoma odločujejo o usodi svojih narodov, vlada odgodila avstrijski parlament brez pravega vzroka in potrebe na škodo vseh javnih in zlasti prehranjevalnih razmer in da bodo poslanci iznova izgubili parlamentarno tribuno, ki so jo pod pritiskom vojaške diktature pogrešali cela tri leta.

Odgovornost za posledice pada v prvi vrsti na vlado, katere je s tem svojim korakom iznova pokazala pred vsem svetom, da Avstrija ne more nositi imena pravne in ustavne države in da se maloštevilna ter nikomur odgovorna oligarhija in birokracija pod pritiskom in s sodelovanjem enega dela nemško-nacionalnih po-

slancev upa ubiti glas parlamenta, izvoljenega na podlagi splošne volilne pravice.

Vlada se boji, da bi parlament odkrito izjavil pravo voljo v njem zastopanih narodov.

Poslanci S. H. S. in Čehov zato proglasaajo:

Naša naroda ne priznavata nikdar in v nobenem slučaju nobenega oktroja, nobene kakršne koli enostranske upravne odredbe, temveč jih odklanjata z največjim ogorčenjem; odklanjata pa tudi vsako odgovornost za nadaljni razvoj in solidarno vztrajata v boju proti absolutizmu in nadvladi ter v borbi za demokratizacijo, svobodo, za pravico samoodločbe in za svojo politično samostojnost.

Ne bojimo se nobenega nasilja.

Na Dunaju, dne 7. maja 1918.

František Staněk. Dr. Anton Korošec.

Poslanci smejo biti prepričani, da so vsemu jugoslovanskemu narodu s to izjavo vzeli takorekoč besedo iz ust. Boja za boj, od svoje pravice ne odnehajo do skrajnosti!

Kraljestvo Seidlerjevih ministrov samo v sebi razdeljeno.

Kogar se enkrat smola prime, se za povsod drži. Tako ima sedanji ministrski predsednik smolo tudi s svojimi ministri. Ko je pred več meseci lansko leto zbiral nove ministre okrog sebe, si je poiskal iz vsakega avstrijskega naroda po enega ali po več zastopnikov kot ministre, samo Čeha je prežrl. Mi Slovenci smo tedaj dobili prvokrat ministra na Dunaju, in sicer v osebi dr. Zolgerja.

Dr. Seidler je računal, da bodo poslanci vseh narodnosti tega, ker imajo ministre, tako veseli, da bodo pozabili na svoje narodne zahteve in mu odnehati v vsem, kar bo želel. Toda zaračunal se je. Poslanci se za svoje domače ministre niti zmenili niso in so slejko prej trdovratno kazali na svoje zahteve. Moral se je vreči na politične kupčije, dokler ni zavozil s svojim kupčjskim ministrom v sedanji »bankrot«.

Ko je pl. Seidler zadnje tedne poročal ministrom o svojih zadnjih kupčijah z Vsenemci, je naletel tudi med ministri na odpor, ker se jim je zdela zadnja njegova politika vendarle preveč enostranska in naravnost — krivična. Sicer so se dali končno pogovoriti, samo eden je bil toliko značajan, da pod nobenim pogojem ni hotel sprejeti odgovornosti za Seidlerjeve protislovanske načrte, — in to je bil jugoslovanski minister dr. Zolger. Ker je bil preglasovan, je odstopil. Cesar je na lep način pokazal, da ceni njegovo delovanje za Jugoslovane ter njegovo moštost. Pisal mu je: »Izražam Vam mojo zahvalo in popolno pripoznanje za izvrstno delovanje, ki ste ga razvijali v posebno težavnih razmerah. Prihranjam si Vaše zopetno službovanje in Vam hkrati podeljujem moj red čelezne krone prve vrste.«

Tako je odšel prvi jugoslovanski minister prostovoljno sebi v čast, za dr. Seidlerja pa v sramoto, kakor posebej povdarjajo časopisi: Dr. Zolger ni postal minister po sodelovanju Jugoslovanskega kluba, ampak edino na vabilo dr. Seidlerja. Zato de Jugoslovanskega kluba ni imel nobenih dolžnosti, Jugoslovanski klub pa njega ni smatral za svojega in se ni nikdar zanašal nanj. Zato je Zolgerjev odstop za jugoslovansko politiko brez vsakih posledic. Priznati pa moramo, da se je dr. Zolger povsod, kjer se je mogel, postavil za našo stvar kot zaveden slovenski mož, seveda iz svoje volje, kar mu štejemo še v večjo čast.

Sicer se nam zdi, da se je ministrski predsednik že večkrat popraskal za ušesi radi svoje zadnje nemško-strankarske politike. Ta politika nas je pripeljala celo tako daleč, da po mnenju Seidlerjeve vlade »nasprotuje zunanje-političnim koristim monarhije, kdor dinastijo brani ali vsaj opravičuje, in da je najboljši patrijot tisti, kdor ima zunaj državnih meja najmočnejšega strica« (Slovenec). Kaj čuda, da je odbil od sebe vse stranke razen nemških, s katerimi pa ne more vladati, ker so v manjšini. Zato se je pa pl. Seidler v zadregi nekako potuhnil in menimo, da je predlog poslanca Löwensteina pravzaprav njegov predlog — Löwenstein je namreč predlagal Poljskemu klubu, naj bi vsi poslanci do konca vojske pustili v parlamentu vsa narodno-politična vprašanja in se bavili samo s tekočimi zadevami, predvsem z davki in dolгови. Jasno je, da je to samo voda na nemški mlin, da se Nemci s Seidlerjem vred rešijo iz zagate in vtrdijo, kar so si do sedaj na račun Slovanov pridobili, ker so spoznali, da za enkrat ne morejo naprej ne s pomočjo parlamenta, še manj pa brez parlamenta. Naš klic pa je: »Sem s parlamentom! V parlament pa pamenet načrt nove ustave, ki bo dala vsakemu narodu, kar narod sam hoče! Potem bomo pa naprej govorili!«

Madžari rajajo.

Kako bi ne? Saj so dobili pri razdelitvi romunskem miru zemlje za eno Kranjsko in pol, obljubljena jim je tudi odškodnina za Sedmograško in druge ugodnosti, tako da pravi neki dunajski list: »Mir z Romunijo so sklenili tako, kot bi Avstrije sploh na svetu ne bilo. Bolgarija dobi glavni delež. Nemčija, katere general bo še naprej kot najvišji poveljnik imel romunsko deželo v rokah, ostane gospodarica nad vsemi m'ovnimi določbami, v ostalem pa so mislili le na — Ogrsko.« Tako je Ogrska v stremljenju po samostojnosti zopet en korak naprej! Zato so Ogrski svojega ljubljence Buriana slovesno pozdravili v Budimpešti, ko se je vračal domov z »ogrskim mirom« v žepu.

Tudi Wekerle je dobre volje. Saj že sedi kot ministrski predsednik med novimi ministri, pravzaprav med samimi starimi znanci. Pri tem je dobil

od cesarja nalogo, naj izpelje novo volilno reformo. Če bi to ne bilo mogoče, sme razpustiti parlament in razpisati nove volitve. No, pa novih volitev ne bo treba, zakaj Wekerle ima tudi pri volilni reformi srečo. Tisza se mu je že toliko »vdal«, da bodo poleg ljudskoškolskih šestošolcev smeli voliti tudi tisti, ki imajo sicer samo štiri razrede, a znajo poleg tega ogrsko govoriti! Tako sme Wekerle upati, da bo on vžival slavo tistega, ki je rešil Ogrsko volilno reformo! Srečni Ogrit!

Poslanci v Berlinu skomigajo nad ukrajinsko ekspedicijo.

Ta teden so poslanci zborovali v glavnem odseku nemškega državnega zbora. Nesreča je hotela, da je govor prišel tudi na zadnjo ukrajinsko revulucijo v Kijevu. Pri tem so dognali, da je celo revolucijo pravzaprav uprizorila nemška vojaška komanda. Ker se je baje prejšnja vlada Nemcem vedno bolj upirala, so z vojaško silo razgnali parlament, glavne zastopnike rade pa so zaprli. Nato so s pomočjo »kmetov« postavili hetmana Skoropadskyja za novega poglavarja, ki je po zagotovitvi nemške vlade velik prijatelj Nemcev. Sedanje stanje v Ukrajini je označil posl. Erzberger z besedami: »Danes imamo v Ukrajini nemško vojaško diktaturo pod naslovom ukrajinskega hetmana.«

Poslanci so bili nad to nasilno vojaško politiko zelo nevoljni. Jezili so se, da delajo razni generali kar po svoje, ne meneč se za civilno berlinsko vlado. Ugovarjali so, ker prodirajo nemške čete vedno bolj proti vzhodu, celo na Krim. Padale so besede: »Kar se je zgodilo v zadnjih tednih, mora uničiti zadnje ostanke zaupanja v zvestobo nemške politike.« »Politika, ki jo uganjajo generali v Ukrajini, razdira Nemčiji velike upe bodočnosti.« »Ista sila, ki je razbila ruskega velikana, ne opusti sedaj ničesar, da tega velikana zopet zvari.« Bog ve, kakšen bo konec!

Tedenske novice.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Političen delavski shod se je vršil 5. t. m. v Kranju. Glej dopis.

Shod Jugoslovanske strokovne zveze je bil 5. t. m. v Trzinu. Govoril je poslanec Gostinčar o delavski, obrtniški in kmetijski organizaciji z ozirom na prehodno gospodarstvo.

Sestanek ljubljanskih zaupnikov S. L. S. se je vršil dne 10. maja. Napravili so se sklepi glede krajevne organizacije S. L. S. v Ljubljani.

Drugi Krekov dan je priredila dne 4. in 5. maja Jugoslovanska strokovna zveza v Idriji. Predavali so dr. Jež, Alojzij Vrtovec in Miha Moškerc. Knezoškofu dr. Jegliču in načelniku S. L. S. prelatu Kalanu je zbor poslal udanostno izjavo.

Manifestacijski shod za jugoslovansko državo se bo vršil na binkoštni ponedeljek na Rakovniku v Mirenski dolini. Govorili

bodo dr. Korošec, dr. Rybař in urednik Smodej. Pričetek shoda ob pol 3. uri.

Shod S. L. S. za št. Vid nad Ljubljano in okolico se bo vršil 26. t. m. ob 4. uri popoldne v št. Vidu. Govorila bosta dr. Korošec in dr. Pogačnik.

Cesar je obiskal pretekle dni našo armado v Benečiji in nadzoroval razne polke.

Cesarica Zita je v zadnjem času radi svojega nad vse plemenitega mišljenja morala veliko trpeti. Mi Slovenci smo zato cesarski hiši še toliko bolj udani.

Avstrijski državni zbor je odgođen do 18. junija. Ker vlada samo to še gleda, kako bi Nemcem plačala njihove izdajalske grožnje na račun drugih narodov, je seveda izgubila večino v državnem zboru, in zato ne bi mogla spraviti pod streho proračuna.

Slovenski minister vitez Žolger je odstopil, ker neče podpirati vrtoglave Seidkerjeve politike.

Svetovna vojska. Ta teden se ni na bojiščih nič posebnega zgodilo, kar bi bilo vredno omenjati.

Nemški moloh hoče na vsak način žreti slovanske žrtve. Seidler mu je obljubil nemško pomorsko šolo v Trstu, da bo odjedal Slovincem kruh na morju in ga porinil od Adrije, na Češkem pa se bodo ustanovila nemška okrožja, kar se pravi toliko, kot da bodo češki Nemci sami sebe vladali in jim ne bo treba ubogati deželne vlade v Pragi.

Mažarska vlada pridno ustavlja hrvatske časopise, ker se potegujejo za narodovo svobodo.

Istočasno ofenzivo bodo menda začele osrednje sile na francoski in italijanski fronti. Tako poročajo sovražni listi. Pa ni dosti verjetno.

DOMAČE NOVICE.

Občni zbor »Kmečke zveze za kranjski kraj« boče v terek po binkošti ob 1. uri v »Ljudskem domu« v Kranju. Na ta občni zbor so s tem povabljeni društveni člani. — Odbor.

Rekvizicije na Dolenjskem. Na Dolenjskem so začeli nekateri gorečnejši z rekvizicijo. Kdor bo prisiljen dati le eno zrnce, naj se takoj pritoži na urad za prehrano na Dunaju.

Tožbo zoper ljubljanskega knezoškofa je vložila neka višje stoječa oseba na Kranjskem naravnost v Rim. Ker pa v Rimu poznajo ljubljanskega vladiko kot enega najgorečnejših apostolov za versko življenje slovenskega ljudstva in ker je papežev poslanik na Dunaju dobil obilno pohvalnih poročil o delovanju ljubljanskega knezoškofa, se rimska stolica na pritožbo ni ozirala.

Za begunce. Goriški poslanec Fon je bil vprejet od cesarja, kateremu je poročal o bednem položaju v slovenski Goriški.

Begunci, ki so morali na povratku v domovino plačati voznino zase in za svoje imetje, naj se pritožijo na c. kr. notranje ministrstvo in naj pošljejo pritožbo na »Zupansko Zvezo« v Gorici, Gosposka ulica 14. Pritožbe naj natančne dokaze in vozne listke. Država je dolžna vozne stroške povrniti.

Naši Orlov. Vrhnjsko, kamniško in sentvidsko okrožje Orlov je poslalo načelniku »Zveze

Orlov«, g. Vojtehu Jeločniku nezaupnico, ker je prevzel odgovorno uredništvo »Resnice«, kar je v ostrem nasprotju s smotri, ki jih ima »Orlov«.

Krekov spomenik. Po ljubljanskih časopisih že dolgo časa razpravljajo, kje naj bi stal Krekov spomenik. Svetujejo se najrazličnejši več ali manj pripravljeni trgi, toda zdi se, da bo končno ostalo pri prvotni misli, naj se postavi spomenik na Pogačarjevem trgu, v prostoru med škofijo, semeniščem in stolnico. Seveda se bo moral trg primerno urediti, prodajalne lope podreti, branjeve naj bi se preselile v novo tržnico, ki jo nameravajo zidati; obrežje Ljubljane naj bi se umetniško okrasilo, tako da bo trg bolj podoben parku kot trgu.

Preklje. Franc Mihelič, župan na Vinici, je prekljal svoj podpis na zloglasni takozvani slovenski katoliški deklaraciji, ki jo je sestavil dr. Susteršič in tovariši.

Bchinska železnica. Na progi Jesenice—Gorica vozita dva vlaka. In sicer odhaja prvi z Jesenic 10 minut čez 10. uro dopoldan, drugi pa odhaja iz Gorice ob 4. uri 40 minut popoldne.

Zlato poroko sta 5. maja obhajala Anton Zmuc, grajski logar pri turjaški graščini na Turjaku, in njegova žena Jera.

Odlikovanje. C. kr. finančni paznik v Rovinju, Rado Volk, je odlikovan z železnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje.

Pores. So čutili 1. maja v Cerkljah pri Krškem. Dolenjska zemlja se še vedno ni popolnoma umirila.

Namesto na dopust — v smrt. Dne 7. maja se je peljal infanterist Peter Stefanovič iz Slavonije domov. Na postaji na Savi je Stefanovič izstopil, ko je pa potem hotel nazaj v vlak, ki se je že pomikal, je prišel z druge strani brzoval. Močni zračni pritisk je vrigel Stefanoviča pod vlak, padel je pod kolesa in obležal z razbito glavo.

Tatovi imajo svojo zlato dobo. Neznani tat je odnesel Margareti Klinčevi v Sv. Pavlu pri Domžalah znesek 300 kron. — Mariji Kavčičevi v Hlevnem vrhu v Idrijskem kraju so ukradli tatovi dve gnjati, 8 kosov drugega svinjskega mesa, 40 klobas, 40 kg svinjske masti, 7 mernikov pšenice in eno vrečo fižola, vrednosti 1500 kron. V bližini železniške postaje Laze so našli sedem zavojev tobaka, katerega so tatovi najbrže ukradli s kakega tovornega vlaka ponoči, pa niso imeli prilike, tobak pravčasno odnesti. — Iz nekega skladišča v Velci so ukradli tatovi 52 kg govejega mesa, 600 paketov tobaka, več konserv, 41 kg sladkorja, 25 litrov ruma, 15 hlebov kruha, 4800 cigaret, več kilogramov marmelade, mila in koruznega zdroba.

Razne nezgode. Vdova Ivana Čamernik, 59 let stara, je vvila, ker ni hotela goreti, iz steklenice petroleja na ognjišče v tlečo žerjavo. Petrolej se je vnel in steklenica se je razletela ter jo je goreči petrolej obžgal po životu, po obeh rokah in po obrazu. — Delavke sin 11letni Janez Ropret je v Zgor. Senici po neprevidnosti vtaknil roko v siamoreznico in si jo porezal. — Na Glincah je v tovarni za milo delavki Leopoldini Berčič odtrgal stroj mazinec desne roke.

Umrl je dne 10. t. m. na Šmarni gori upokojeni kaplan c. g. Josip Fröhlich. Bil je rojen l. 1885., služboval v Kranjski gori, Šmihelu, Črnem vrhu, Zireh in Sori. Jetika mu je pretrgala nit življenja v najlepši moški dobi.

Umrl je v Kernici pri Lučah ondodni veleposestnik Jurij Motčnik v starosti 74 let. Mož je bil poštenjak skozinosko. Dasi ni znal brati, je bil večleten naročnik »Domoljuba«, katerega so mu pa vedno od konca do kraja prečitali njegovi prijatelji ali njegova žena. Velikostni pogreb je pokazal, kako priljubljen je bil v celi okolici. Naj uživa onstran groba večno plačilo!

Umrl je dne 1. maja vsled vojnih naporov Jožef Fele iz Polšnika. Bil je 10 mesev na ruski fronti, nato je bil poslan na laško bojno črto, kjer je bil ranjen v roko z dum-dum kroglo, ki mu je potem prodrla zapisnik, ki ga je imel v žepu, in se ustavila ob svetinji Matere božje, ki jo je imel v žepu. V bolnišnici na Dunaju pa je vsled napačnega zdravljenja zblaznel. Umrl je v ljubljanski bolnišnici. Naj počiva v miru!

Utopljenca so našli v potoku Lipnica v občini Ovišje na Gorenjskem. Star bi bil okrog 80 let, obleka je bila slaba in 5 K 40 vin. denarja je imel pri sebi. Kdo je, niso mogli dognati.

RAZNE VESTI.

Češki in tirolski Nemci bodo dobili živi iz Nemčije.

Papirnega denarja bodo zopet tiskali. Avstriji skoro za dve milijardi. Najpreprostejši način, da se pride do denarja. V Avstriji ima mo res v vsakem oziru izborne in modre državljane.

Grof Černin se je prišel zdraviti v Opatijo. Ostal mu je v želodcu njegov protislovanski govor, ki ga je govoril kot svoj testament nekaterim Dunajčanom.

Vojaška dolžnost se bo tudi v Ameriko povišala do 50. leta.

Boj z roparjem. Na hrvatsko postajo Okočani je prišel ponoči neki vojak krast blago iz železniških voz. Ker pa je stal ob vozovih stražnik, se je vnel boj med njim in tatovi. Oporozjen vsled streljanja je prišel na pomoč postajenačelnik, kateri je s stražnikovo pomočjo peljal vojaka v svojo pisarno. Ko se je stražnik vsled prihajajočega vlaka odstranil, je tat planil na načelnika, in v krutem medsebojnem boju sta bila oba občutno ranjena. Kmalu pa je prišla pomoč in so vojaka odvedli orožniki.

Čudna tatvina. V Celovcu je poneči odnesel nekdo s trga bronasti spomenik grofa Enzenberga.

Za slovo in mir. Papež Benedikt XV. je odredil, da se na praznik sv. Petra in Pavla povsod bere ena sv. maša za slovo in mir.

Ženo je umoril 46letni čelovodja Friderik Slezak, ko je bival na dopustu v Pulju. Celo noč sta se prepirala, zjutraj pa jo je udaril divjak s sekuro po glavi in ji nato prerezal vrat. Nato se je sam javil oblasti.

Zopet nova vojska. Amerikanska država Nikaragua je napovedala Nemčiji in njenim zaveznikom vojsko.

50letnico češkega narodnega gledališča v Pragi obhajajo ta teden Čehi. Na slavlje je odhitelo tudi veliko slovenskih gostov.

Na štajerskem že rekvirirajo po novih ukazih. Za mesec maj govore milostno o »prostovoljniki« oddaji žita po zvišanih cenah če pa prostovoljne oddaje ne bodo spravile dovolj žita skupaj, bodo sledile prisilne znižanimi cenami. Z rekvizicijsko komisijo bodo hodili močni vojaški oddelki.

O peti zimski vojski se bodo posvetovali prihodnje dni v Parizu.

Vlak v ognju. Na postaji Karkasi so opazili ponoči, da iz enega voza železniškega vlaka, ki je vozil petrolej, teče petrolej. Ko so dotični voz odklenili, je prispel na postajo du-najski osebni vlak. Vsled iskre iz lokomotive se je vnel petrolej in mahoma je bilo osem vozov s petrolejem v ognju. 13 vozov osebnega vlaka je bilo ogroženih, tri osebe so zгореle. 16 je težko ranjenih. Izmed živine je bilo mo-goče rešiti samo par komadov. 30 konj in 30 volov je zгореlo, 14 vozov je popolnoma uni-čenih.

V Pulju so štrajkali pretekli teden delavci v ladjedelnici v arsenalu. Vzrok štrajku je bila splošna nezadovoljnost. Oblasti pa so z grožnjo najstrožjih odredb prisilile delavce, da so zopet nastopili delo.

Blagovne pristojbine na železnicah se bodo s 1. junijem zopet povišale.

Dopisi.

Iz Kranja. Političen delavski shod se je vršil v Kranju dne 5. t. m. v Ljudskem domu. Ob veliki udeležbi je poročal državnozborni poslanec J. Gostinčar o potrebi organizacije delavcev, obrtnikov in kmetov. Razpravljali so o prehodnem gospodarstvu, o jugoslovanskem vprašanju in slednjič naslajali političen položaj. Z velikim navdušenjem so bile sprejete sledeče resolucije: Delavski shod dne 5. t. m. v Kranju 1. želi, da se nemudoma konča voj-

ska in sklence čimprej vsem narodem pravičen mir; 2. pozivlja državno oblast, da poskrbi za boljšanje prehrane in pravično razdelitev živil; 3. se izreka ponovno za majniško deklaracijo in se zahvaljuje vsem, ki se nesebično trudijo za njeno uresničenje. Obžaluje pa, da se vlada boji parlamenta in izreka J. goslovanskemu klubu polno zaupanje.

Iz Trbiča. V nedeljo, dne 5. t. m. je imela Hranilnica in posojilnica občni zbor v kaplani. Prometa je bilo nad milijon kron. Za Vincencijevo družbo je darovala tisoč kron, za invalide 500 K, in sicer vsaki občini tržiškega sodnega okraja po 100 kron. — V Domu je imel shod državni poslanec Gostinčar za delavstvo, katero je pozival, naj se organizira v Jugoslovanski strokovni organizaciji. — Za zasluge pri mladinski oskrbi sta bila odlikovana s civilnim križcem drugega oziroma tretjega razreda g. Andrej Gassner, veletovarnar, in č. s. prednica dnevnega zavetišča.

Iz Polhovega Gradca. V nedeljo, dne 28. aprila je priredila dekliška Marijina družba v Marijinem domu predstavo v proslavo godu Njenega Veličanstva cesarice Zite. Ob odru sta viseli krasni podobi cesarja in cesarice, obdani z zelenjem in trobojnicami. Predstavo je otvoril mešani zbor, ki je zapel pod spretnim vodstvom g. nadučitelja Fr. Bozja znani pesmi »Nazaj v planinski raj« in »Našo zvezdo«. Nato smo ganjeni poslušali Silvin Sardenkon dvogovor: »Samostanska lilija«. Sledila je deklaracija S. Gregorčičeve pesmi: »Soci«. Za tem smo sledili z največjim zanimanjem »Sveti Citi«, tako da se je marsikomu prikrdala solza iz oči. Predstava se je končala s cesarsko pesmijo. Dvorana je bila kljub slabemu vremenu nabito polna, in zato se je igra na splošno željo ponovila prihodnjo nedeljo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Gradne ure od 8. jutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gospodarske stvari.

Sedanje kmetijske razmere v pravi luči.

Prejeli smo pismo od kmetijskega posestnika: Vdari pastirja in razkropile se bodo ovce; tako je zapisano v sv. pismu. Uničite kmetijski stan, potem bodo tudi drugi stanovi uničeni; to je čista resnica in tudi želja naših sovražnikov.

Komur so znane zadnje odredbe za prehrano ljudstva in rekvizicije živine, bo gotovo pripoznal, da, ako se uresničijo novi ukazi, kateri zahtevajo še to malenkost žita, kojega imajo kmetovalci, do malega vzeti in ako bo vojaštvo še delavno živino vzelo, potem ni drugega pričakovati, kot splošno stradanje.

Pričakujem, da mi bo pametni nekmetovalec gotovo pritril, ako rečem, da lačen kmetovalec ne more delati, ker ima prenaporno delo in dela od jutranje zarje do poznega uraka, t. j. v poletnem času nad 18 ur na dan in je ob času, ko gospoda vstane, že družič lačen.

Čudno se mi zdi, zakaj nekatere vrste ljudje vedno predbacivajo kmetu njegovo

hrano, saj vendar ne spodjeda drugih ljudi. On pokuša lastne pridelke, kar povzije; saj imajo tudi mesarji mesno hrano, živajo last, ne izdelke in nihče ne oponaša, kaj jedo.

Večkrat sem že slišal psovko: »zarukan kmet«, verjemite mi, da tako zarukan gotovo ni, da bi v mesto pošiljal mleko, jajca, maslo, sadje itd. doma bi pa lakote umiral.

Cisto naravno je, tedaj, ako bodo silili kmetovalce stradati, da se bo v mestih in trgih najbolj občutno pokazalo.

Dalje tudi pretijo kmetovalcem živino s silo vzeti, kar je najhujše in čisto gotovo pogin kmetijskega stanu.

Vprašam te: Kje je pa mogoče polje obdelovati brez delavne živine? Saj imamo kmetovalci (v hrabskih legah posebno) samo neobhodno potrebno množino živine, t. j. en par slabotnih volčev, 2 kravi in morda 3 teleta pod enim letom stara. Kaj naj tedaj odloči nakupovalec živine? Nič bi ne smel — a vendar mora, da zadosti ukazu.

Kakor hitro pridemo ob delavno živino, potem ni treba pričakovati pridelkov.

Nekoč mi je neki gospod rekel: »Sedaj kmet lahko odda tudi delavno živino, saj je vse izoral, kar je določil.« Meni je tako govorjenje kar sapa zaprlo. Po kratkem odmoru sem vprašal gospoda: »Ali mar mislite, da bo ob času spravljavanja žita in ajdove setve druge vole kupili?« Kje pa? Kdo je pa tisti, ki bi jih imel napradaj.

Splošno se govori, da se bo letos manj pridelalo nego lansko leto in sicer radi tega, ker nimamo pravih delavcev in ni bilo mogoče zadostno in pravočasno obsejati. Vojaška oblast nam je lansko leto postregla z vojniki ob času košnje, a kaj nam to pomaga, ker jim delo ne gre izpod rok. Vojaški pomagačev si nič več ne želimo, ampak višje oblasti naj izposlujejo več dopustov našim možem in fantom, ki so vajeni delu, kraju itd., potem bodo pa tudi pridelki obilnejši. Kako z veseljem bi prijel domač fant za plug in za vsako delo, ako bi ga pustili v rojstni kraj. S kakšno radostjo bi delal pozno v noč, dočim vojaški delavci že ob šesti uri popoldne sklence dneвно delo, ki jih je strašno mučilo, ker v tujem kraju nimajo veselja do dela.

Živine imamo vedno manj, torej tudi vedno manj gnoja, kar je zopet velikega pomena, ker v naši deželi ne raste živež brez gnoja. Pred vojsko smo imeli poleg obilnega domačega gnoja tudi na izbero umetnih gnojil, pa se je vključ temu moralo še veliko žita uvažati na Kranjsko; sedaj pa nimamo ne umetnih gnojil ne domačega gnoja zadostne množine, ne pravih delavcev, pridelali pa bi morali desetkrat več kot prej, če bi hoteli vstreti vsem odjemalcem.

Rad bi dal dober svet, a si skoraj ne upam povedati na vse grlo, vendar pa nekoliko.

Ako hočemo pridelati več živeža, moramo na vsak način pričeti pri kmetovalcu, pa ne z stradanjem, marveč:

1. Naj se mu pusti skromni živež po krajevni navadi.

2. Merodajni gospodje naj izposlujejo, da bo Ogrska dala zahtevano množino živine za vojaštvo mesto Kranjske, ker je Ogrska še prav malo postregla.

3. Naj se dovoli več dopustov našim domačim vojakom in to vsaj v najvažnejšem kmetijskem delu, ker samo ženske in starčki ne morejo zmagovati težkega dela, katero pa mora biti tudi pravočasno dovršeno, če hočemo kaj pridelati. To je velike važnosti.

4. Naj se prepreči oddaja sena v tako veliki meri, kot lansko leto. Koliko je v tej spomladi živina po več krajih stradala, ve marsikdo povedati; potem ni čuda, ako vlada veliko pomanjkanje mleka. Ako bodo krave samo s slamo krmiljene — se ne sme pričakovati, da bi dobro molze.

Mleko je tudi velike važnosti, ker ni namdomestila.

Se nekaj. Pred par leti še lepo cetoča prašičjareja na Kranjskem gre tudi rakovo pot; vsako leto manj prašičev in še te ne morejo izpitati, ker ne smemo pokladati ne žita, ne krompirja, ne mleka, torej nič boljšega. Samo repa, korenje, da slabo življenju — prašiču, kateri je določen za pitanje. Mi moramo vpoštevati tudi predpise za krmiljenje, prašič jih

pa noče ter rajši ostane »pršutnik« do smrti, kot pa »špehar«. Letos v tem oziru zopet slabo kaže, veliko slabše kot lansko leto, ker je veliko pomanjkanje prešičev in to radi tega, ker je marsikatero lepo svinjo odvzel komisijonar za klavnico pod imenom »pršutnik«; kot namdomestilo je bilo obljubljenost zadostno število malih pujskov, a žalibog zastoj smo čakali; ni jih in tudi ne bo.

Ukrajinska moka v Ljubljani.

Iz Ukrajine bi morala dobiti Avstrija do konca aprila 6000 vagonov krušne moke. Dobavila jo je samo 500 vagonov in do konca junija sploh ni pričakovati, da bi jo še kaj dobili. Ukrajinske moke je nakazane mestni aprovizaciji v Ljubljani vsega skupaj 3 vagonov. Od teh treh vagonov je prišel do sedaj v Ljubljano 1 vagon, iz katerega je pa bilo med potjo pokradenega nič manj kot 29 vreč. Kruh pa bo na vsak način zelo slab, ako bo sploh užiten, ker je določeno, da sme aprovizacija pri peki kruha porabiti le 10 odstotkov ukrajinske moke, dočim naj bo ostalo koruzna moka.

Rumunsko meso se je začelo prodajati na Dunaju. Kilogram stane 6 K 60 vin.

Rdeči križ. Sola za invalide v Ljubljani potrebuje nujno izobraženih pomožnih bolniških strežnic, katere bi se izučile po svoji zmožnosti za maserke in ortopedično zdravljenje. Pogoji: telesna sposobnost, dobro ime in znanje deželnih jezikov. Prosilke naj se oglase v pisarni Rdečega križa v Strossmayerjevi ulici št. 3, vsak dan med 11. do 12. uro popoldne in 2. do 4. uro popoldne. Tam izvedo nadaljnje pogoje. Zaznamujejo se istotam izprašane in pomožne bolniške strežnice.

Sladkor za žito. Izšla je naredba urada za ljudsko prehrano, po kateri bo dovoljeno podjetnikom poljedelskih obratov, da dobijo za vsakih sto kilogramov žita dva kilograma sladkorja, poleg določene množine kilogramov, ki pripada na sladkorne karte.

Izvoz goveje živine iz Hrvaške. »Gospodarski list« poroča, da izvozijo iz Hrvaške sedaj mesečno 18.000 glav živine, torej v celnem letu 216.000 glav. Leta 1906 n. pr. so izvozili 171.674 glav, čeprav so živino veliko lažje prehranjevali.

Razdeljevanje umetnih gnojil. Izšla je naredba poljedelskega ministrstva, ki določa način, po katerem se bodo smela v bodoče razna umetna gnojila za časa vojske razdeljevati na posamezne avstrijske dežele. Naredba določa, da se mora v prvi vrsti določiti množina umetnih gnojil, katero rabi kaka dežela, ter najti ključ, po katerem se naj vrši razdeljevanje umetnih gnojil. Kakor hitro bo določena ta množina, bo dobila vsaka deželna kmetijska družba pripadajočo množino umetnih gnojil, katere bo razdelila med podružnice in te med svoje člane.

Kruh iz ukrajinske moke v Gradcu. Kakor naznanja prometni zavod za vojno žito, se bo že prihodnje dni v Gradcu ukrajinska moka uporabljala za izdelovanje kruha, ker je došla tja moka in ne žito, kakor se je prvotno poročalo. »Grazer Volksblatt« pravi, da bo v zbolšanem kruhu 80 delov koruzne in 20 delov ukrajinske moke. Vsekakor pa vsebuje ta moka mnogo otrobov, ker je zmleta do 94 odstotkov. Vpoštevati je nadalje, da je ukrajinsko žito zmleto na starih peščenih mlinskih kolesih in vsebuje nekoliko peska. Zaradi tega bo kruh škripal med zobmi. Torej ni upati za sedaj na kak boljši kruh. Sadovi »krušnega miru« zorijo počasi.

Zdravstvo.

SIFILIS.

(Dalje.)

X. Ali je mogoče sifilis ozdraviti.

Zdravniška praksa nam vé povedati nebroj slučajev, v katerih se je zdravnikom posrečilo ozdraviti sifilitičnega bolnika. Ni se jim toliko posrečilo, da bi bili bolniki takoj popolnoma ustavili ter zatrli, uspeh njihovega zdravljenja obtoji bolj v tem, da bolniki nekako omilijo in zato tudi okrajšajo, predvsem

pa da preprečijo pojave tretje sifilitične stopinje. Toda dočim se pri nekaterih bolnikih sifilis takorekoč vidno umika protisifilitičnim zdravilom, se v drugih slučajih kar najbolj izdovratno ustavlja, kot bi bila vsa zdravila zastoj. Iz tega je jasno, da je sifilis pač neizkurjiva, ali pri tem nikdar nimaemo polne gotovosti, kakšen bo konec in uspeh zdravljenja.

Sedanje zdravljenje sifilitične bolezni je dokaj zamotano in dolgotrajno. Zato je zmogljeno zdraviti sifilis pač samo zdravnik. Pa še zdravnik zdravi do bolezni največ samo po bolnišnicah. In skušnja uči: čimprej dobi zdravnik sifilitičnega bolnika v roke, tem več je upanja, da ga bo tudi ozdravil, in tem preje ga bo tudi ozdravil. Če vpoštevamo ravno nasteta dejstva, ne moremo drugače reči kakor neumnežim tistim sifilitičnim bolnikom, ki iščejo nasvetov in zdravil za svojo bolezen pri raznih kušmarjih, ki boleznimi niti ne poznajo. Ravnotako je tudi nespametno pisariti po recepte k raznim »zdravnikom«, ki se ponujajo po časopisih med inserati. S tem samo zapravljamo denar in starimo bolezen. Vemo pa: čim starejša je sifilis, tem manj je ozdravljiva. Pač pri malokateri bolezni je tako važno pravilo, kot pri sifilisu: Kakor hitro se pojavi sifilis ali tudi najmanjši sum te bolezni, moramo iti takoj k zanesljivemu zdravniku. In pri komur bi dognal zdravnik sifilis, je bolnikova prva stvar — potrpežljivost. Uspeh zdravljenja, kakor smo že omenili, se ne pokaže takoj! In kdor v svoji nepotrpečnosti kmalu opusti zdravnikova navodila ter v slučaju, da ni v bolnišnici, leta od zdravnika do zdravnika, zanj je vsaka pomoč izključena.

Kot zdravilo zoper sifilis so se izkazali živo srebro, arsenik in jod. Sicer so to sami strupi za telo, če bi jih zaužili v nekoliko večjih množinah, toda v silno majhnih množinah pa ne škodujejo telesu, pač pa sifilnim bakterijam, ki bivajo v telesu.

Z živim srebrom zdravi zdravnik tako, da drgnejo kožo po telesu z mazilom (žavbo), ki ima v sebi živo srebro. To drgnjenje ponavlja zdravnik dan za dnem skozi 40 dni. Ponoviti se mora to štiridesetdnevno zdravljenje po dvakrat ali trikrat na leto, in sicer če ni takoj uspeha, po več let. Ko zdravnik drgne (riba) z mazilom kožo, pride skozi luknjicasto kožo nekaj živega srebra tudi v kri, kaj meri potem živo srebro sifilne bakterije. Ta način zdravljenja imenujejo »injekcijska kuras«. Toda v novejšem času pa ne silijo zdravniki živega srebra v kri šele skozi kožo, temveč vbrizgavajo s posebnimi majhnimi brizgalnicami živo srebro kar naravnost v meso ali v krvne žile. To je veliko krajša in gotovejša pot do krvi! Zdravniki pravijo temu, da živo srebro injicirajo, in imenujejo to zdravljenje »injekcijsko kuro«.

Mesto živega srebra rabijo zdravniki zoper sifilis tudi arsenik, ki se nahaja tudi v gobah mišnicah. V ta namen se poslužujejo posebej pripravljenega zdravila, kateremu je ime salvarsan. To je rumenkast prašek, ki se mora stopiti in se potem gotovo število dni vbrizgava (injicira) v meso ali krvne žile sifilitičnega bolnika. Zraven mu dajejo zdravniki še posebna jedovita zdravila.

Med zdravljenjem mora bolnik slino zmerno in previdno živeti. Varovati se mora težke hrane in alkohola, varovati se zlasti prehlajenja, poleg tega pa skrbeti za svež zrak in pogoste tople kopelji.

Oh, kako hitro mine sladka prevara greha, koliko je na potem treba truda, da se ta prevara spet popravi! (Konec.)

Iveri.

Bolje v koči peti, kot v palači jokati.

Rajši majhen gospod, kot velik hlapec.

Bolje da zdaj otrok joka, kakor da bi pozneje starši jokali.

Na tem je, kako znaš kakšno stvar obrniti in porabiti. Kar enemu koristi, drugemu utegne škoditi, ker je neroden ali zloben. Iz iste cvetice rdeče čebelica med, pajk pa strup.

Listek

Izgubljeni sin.

Povest. Spisal Erik Friesen. Prevel ...

(Dalje.)

Z vsem spremstvom ledu in snega je prišla zima v deželo. Bolnišnice se polnijo; ubožnice so prenapolnjene. In kaj šele sramežljivo ubožstvo, skrito gorje v brlogih in luknjah!...

Rolf Durban in njegova žena delata ne-utrudljivo, da bi, kolikor je v njunih močeh, olajšala to gorje. Pod Magdaleninim posebnim vodstvom se odpravljajo kuhinje za gorko juho, se odpirajo grelne dvorane, se ustanavljajo raznovrstne dobrodelne naprave. Ubožci in bolniki new-yorški slavé Rolfa kot svojega dobrotnika. Tisoč tresočih se rok se sklepa v gorči molitvi za njega in njegove žene zdravlje.

Magdalena Durban slovi kot zelo srečna žena. Vendar pa je v globini njenega srca mal kotiček, v katerem čuti, da njena sreča ni popolna.

Neki večer pride Rolf pozneje kakor po navadi iz bolnice domov. Kakor že večkrat, tudi danes prosi Magdaleno, naj gre spat; on da hoče še delati sam. Nerada se umakne Magdalena. Moževa zunanost jo vznemirja. Ko pride v svojo sobo, se ne poda h počitku. V obleki se zlekne na zofo ter neprestano prisluškuje proti moževi sobi...

Ko so se zaprla vrata za Magdaleno omahne Rolf na stol. Danes ga posebno peče vest, »Če bi ljudje vedeli, kaj da sem — bi li še sprejemali dobrote iz mojih rok?« zamrmra sam pri sebi. »Bi se li ne obrnili s studom od mene proč in biraje umirali lakote, kakor sprejemali od mene jedi in pijače?«

V hipu mu šine misel v glavo. Previdno se plazi h pisalni mizi. Tu odpre skrit predalček, vzame spiritovalo svetilko, pipo in malo skodelico s temno tvarino ter postavi vse na mizo. »Nikdar več se te nisem mislil dotakniti, ti uničevalce mojega življenja,« zaskriplje z zobmi, »nikoli več — odkar je Magdalena svojo angelsko žitje združila z mojimi. Pa danes ne prenesem dalje duševnih muk! Samo parkrat potegnem! Samo parkrat!« S tresočimi se rokami baše pipo. Med tem se mu obraz čudno spremeni. Duhovnost mu beži z obrazgovih potez; vroča poželjivost mu plapolja iz oči, se giblje okoli ozkih ust.

Vendar enkrat — vendar enkrat! Dene pipo med ustnice. Dvakrat, trikrat potegne — paf — paf — paf — rožnati oblaki mu prilplavajo pred dušo... Kmalu se zapro trepalnice. Pipo mu pade iz trudne roke.

Kar se tiho odpro vrata, zelo tiho. Bela ženska roka odmakne težki zastor. Magdalena blede obličje se prikaže pri vratih. Ni našla miru v svoji spalnici. Notranji glas ji je rekel, da je tu potrebna. En pogled v sobo — in ve, kaj se je zgodilo. Isti omamljivi vonj, iste priprave na mizi, ista rumena barva na licih na zofi spečega moža — kakor pred dve in pol leti tam gori v temni sobi v Klarkovi ulici.

In zopet odpro okna. In zopet ljubeče pogladi mokromrzilo čelo bledega moža. Zopet postavi proč spiritovalo svetilko, skodelico za opij in pipo. Potem zbudi moža. »Pojdi leč, Rolf! Truden si!«

Topo zro vanjo njegove zastrte oči. Mehanično se pusti voditi skozi razne sobe — v spalnico. Tam ga spravi kakor slabotno dete v posteljo, mu drgne senčilo v roke z okrepljujočimi tekočinami ter ga zagrne v toplo, težko odejo. Potem iskreno pritisne svoje ustnice na njegovo. »Tako, moj ljubljeni, moj edini! Nihče naj ne sluti o tvoji slabosti — edini, ki jo imaš! Dobro spavaj!«

Od dne do dne raste Rolfu poželjenje po pipi, bolj ko se vdaja opojnemu strupu. Njegove duševne moči začno pešati, njegovo telo vedno bolj propada.

Tudi danes se vrne popolnoma izmučen iz bolnišnice in takoj omahne na zofo. Z neje-

voljo zavrne Magdaleno, ko mu prinese juhe. Toda Magdalena ne odneha preje, dokler je ne izpije do zadnje kaplje. Potem se usede k njemu na zofo.

»Ti si dobra žena, Magda,« zamrmra ves vznemirjen.

»Zasluzila bi bila boljše usode!«

»Nikakor ne, Rolf!« Polne ljubezni zro nanj njene oči, ko ga trdno prime za roko.

»Ponosna sem, da sem tvoja žena!«

»Uboگو dete!«

Kakor bolesten nasmeh priigra na njegova upadla lica — nasmeh, ki reže Magdaleni globoko v dušo. Čuti, da je prišel važni trenutek, ko mora govoriti.

»Rolf — začne tiho, »ljubi Rolf —

»Da, Magda? Li ne greš spat?«

»Samo, če greš ti, Rolf!«

»Pa jaz še nisem zaspan!«

»Potem ostanem tudi jaz pokonci!«

Rolf stisne svoje ustnice. Vendar ničesar ne odgovori.

»Ni ti dobro, Rolf?«

»Odkrito povedano — ne!«

»Kljub temu, Rolf, ostanem!« Še blže se vsede k njemu. Trdno oklepajo njene krepke bele roke njegovi, da se skoraj storejejo. »Rolf — začne še enkrat, »vem — da kadiš opij.«

»Tako —?« Nobena mišica na obrazu se mu ne gane; samo še bledejši postane.

»Vem, da kadiš opij, kadar se čutiš posebno nesrečnega,« nadaljuje urno. »In — jaz bi te rada rešila te nesrečne razvade.«

Rolf zamahne z roko. »Preprosto, Magda! Oklepa me z železnimi okovi.«

Nekaj trenutkov molči Magdalena vsa prevzeta. Potem vpraša odločno: »Hočeš li, da grem spat, da boš mogel potem mirno kaditi?«

»Da, Magda!«

»Potem kadi, ko sem jaz pri tebi!«

»Ne, ne!« Prestrašen poskoči pokonci. Toda Magdalena ga ljubeznivo zopet privleče k sebi.

»Še nekaj te bom danes prosila, Rolf!« Magdalena globoko dabne, kakor bi hotela zajeti poguma za to, kar mora še povedati. — Dolg odmor.

»Veliko prošnjo imam do tebe, Rolf,« reče naposled slovesno. »Zaupaj mi, Rolf! Naj pogledam za ona zaprta vratica tvojega srca! Tvoja žena sem in imam pravico za to!«

Za trenutek segl Rolf kakor okamenel.

»Ne, ne! Ne veš, kaj zahtevaš. Če bi ti vedela potem —« Njkrat prekine in se globoko zamisli.

»Poslušaj me, Rolf!« prekine Magdalena molk, »ti si v svoji mladosti zakrivil pregreho — nikar se ne razburjaj, moj ljubi! Kateri človek pa je brez greha! Pa noben greh ni tako velik, da bi ga ne mogel odpustiti neskončno usmiljeni Bog!«

Rolf molči. Obrvi se mu temno namršijo.

»Mi li nočeš zaupati?« nadaljuje Magdalena proseče. »Olajšalo bi se ti srce — prav gotovo —«

»Ne morem — danes še ne. Morda drugič.« Solza mu zaliskri v očesu — prva, ki je je potočilo po tako dolgem — oj, kako dolgem času.

(Dalje.)

To in ono.

Teža morskega soma znaša včasih toliko kot teža 30 slonov ali 150 volov.

Najnižja temperatura je v najmrzlejših dneh v kraju Verhojansk v Sibiriji. Ob takih dneh kaže termometer 68 stopinj pod ničlo.

Gledališče po ceni. Navaden prostor v kitajskem gledališču stane na Kitajskem v našem denarju približno 6 vinarjev, najboljše se deži so po 15 do 20 vin.

Morska sol. Ena tona morske vode iz atlantskega morja (med Evropo in Ameriko) vsebuje 81 funtov soli. Ena tona iz Tihega morja (med Ameriko in Azijo) pa le 79 funtov; ena tona iz mrtvega morja pa ima v sebi 187 funtov soli.

Žepna ura ima krog 100 posameznih delov in delčkov. V eni sekundi udari petkrat, v minuti tristo krat, v eni uri 18.000 krat.

Človeško telo izhlapeva vsak dan 900 gramov vode, torej skoro en liter.

Za razvedrilo.

Neprijetni primer. Teta ki je bila nekoliko šepava razlaga svojemu malemu nečaku: kako imajo tisti, katerim manjka kak čut, druge toliko bolj razvite! Tako n. pr. slepec ima veliko občutljivejši tip kot pa kak drug človek. Nato se oglasi ukaželjni nečak: »Teta, vi imate tudi eno nogo krajšo, zato je pa druga daljša.«

Kdo vleče? »Matijček, pusti no mačko in je ne vleci za rep.« Matijček strumno odgovori: »Saj je ne vlečem, jaz jo le za rep držim, vleče pa mačka.«

Pravica do večjega štruklja. Tonček in Mihec sedita z materjo pri skledi ajdovih štrukljev. Mlajši Tonček si izbere največji kos. »Pa Tonček, pusti vendar večji kos Mihecu, ki je dve leti starejši in se njemu spodobi.« »Na a, zato je pa Mihec tudi štruklje dve leti preje jedel kot jaz.«

Prosveljen sinko. Oče: »Zopet si prinesel slabše spričevalo iz šole; upam, da bo prihodnje boljše.« Osemletni sinko: »Prav, prav, papá, le srčnosti ne izgubiti!«

Mestni otrok. Mali Vladko pride poleti z mamo na planino. Ko gresta mimo pasoč se živine, pravi mati: »Poglej, Vladko, to lepo belo kravo, od katere dobivamo dobrega mleka, ki ga ješ vsako jutro pri zajutruku.« Vladko: »Kaj ne, mama, od one rujave krave pa gotovo dobivamo kavo, ki jo jemo vsak popoldan.«

Jeza, neprijetnost in slabo razpoloženje so posledice zamašenja in slabe prebave. Mnogo ljudi je, ki na tem trpijo, ne da bi se na to ozirali, mnogo pa takih, ki hočejo bolezen z črevesju škodljivimi, želodec oslabujočimi odvajalnimi sredstvi odpraviti. Vsi ti naj bodo opozorjeni, da imamo izborno, želodec okrepčujoče, črevesju neškodljivo milo odvajalno sredstvo: Fellerjeve čisto rastlinske Rhabarbara-kroglice z znamko »Elsa-kroglice« so sigurnega ali milega vpliva, ne pripeljejo k navadi do odvajalnih sredstev, pa tudi ženske in otroci jih radi jemljejo. Vedno zopet čujemo o oškodovanju črevesja vsled rabe krepko vplivajočih odvajalnih sredstev in zato je bilo treba, opozoriti zopet enkrat na Fellerjeve mile »Elsa-kroglice«. 6 skatlic tega izbornega želodčnega sredstva stane franko samo 7 K 37 v. Naroči se jih le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 16 (Hrvatsko). Tudi Fellerjev bolečine odpravljajoči rastlinski esenci fluid z znamko »Elsa-Fluid«, 12 steklenic za samo 14 K 32 v. franko, se zamore obenem naročiti, da se ima to izborno domače sredstvo vedno pri roki, kadar se dobi vsled prepiha ali mokrote bolečine. Tisoče prijateljev in pristašev imajo ti Elsa-preparati. (ev)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Žažar pri Vrhniki: Za zadnjo številko prepozno dobili. — E. O.: S tako pomanjkljivimi podatki na Dunaju ne bodele nikogar staknili. — F. O.: V Vaši pesmici je toliko slovnških in drugih napak, da bi jo morali popolnoma izpremeniti, da bi bila za tisk godna. — F. M.: Velja isto. — M. P.: Ravno tako. — Pevce iz Maribora: Nič drugače. — M. O. P.: Enako. — Fr. V.: Vaš hvalevreden spis smo izročili »Bogoljubu«. — Z. J.: Ni dobro. — J. S. F.: Za milo je dobra vsaka maščoba, torej tudi že kuhan loj. — A. J. M.: »Beračeva skrivnost« in podobni romani so ničvredni izrodki bolne in pokvarjene domišljije. Založil jih je jud, zato da odira nevedne bralce. Pustite torej pri miru tako čtivo, ko imamo dobrega dovolj. — V št. Vid pri Zatičini: Ne vemo, kaj hočete s poslanimi znamkami in dopisom. Povejte svoje ime!

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 8. maja: 47, 9, 32, 64, 18.
Linc, 11. maja: 64, 39, 80, 67, 87.

PREKLIC.

Podpisani prekličem in obžalujem vse žalitve, ki sem jih izustil o g. dekanu Josipu Planaricu.

Franc Krumer, Odrga pri Trebnjem.

SKRIVALNICA.

Kje je junak, da se bori s tem zmajem?

Nad 1.000.000 v rabi!

Ročno šilo je praktično orodje za vsakogar za šivanje tanjših predmetov: jermenov, vrv, jader, oprem, mehov, plah, čevljev. — Rasprodajalec: popust. Cena kompl. šila K 5.—, povzeten strošek posebej. Izvoz: zrebilev, varovalce podplatov iz kovine in usnja, podkvice, celuloz. trakov za čevlje, čevlji, smole, ekov za podplate in vrnjih podplatov. F. E. Loachmann, Dunaj IX, Mosergasse 2, odd. 182.

!! Agitirajte za „Demol uba“ !!

Kupim

1685

brinjevo olje

Sporočite množino in ceno na Fr. Cvek, Kamnik.

Praktičen mladenič

(invalid) se želi spoznati z dekletom ali vdovo, katera ima posevstvo ali obrt in veselje do vzajemnega življenja. Tajnost zjamčena. — Cenjene ponudbe pod »Sreča 1630« na upravništvo »Domoljuba«.

Maline in borovnice

letnika 1918 se že sedaj žele zagotoviti. Prijazne ponudbe v nemškem jeziku na: Konservenfabrik Altbach, Dunaj, VI., Kasernengasse 22. 1536

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. zakonito zjamčeno »Skaboform« rujava mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 2-30 veliki K 4— porcija za rodbino K 11—. Zaloga za Ljubljano in okolice: Lekarna pri zlatem jolenu, Ljubljana, Marijin trg. 1520 Padla na varstveno znamko »Skaboform«!

Gospodje, ki se hočejo marljivo baviti z razpečevanjem dobro dohodnih in zelo rabljenih konzumskih predmetov, naj pošlje svoje naslove na kemično tovarno Hugon Pollak, Kralj. Vinogradi, Jungmannova cesta 33; tovara. telefon 5455; pisarn. telefon 5495.

Mlatilnice, gepeljni, siamoreznice

ter drugi poljedelski stroji tovarne Umrath se lahko naročajo ter vzorci ogledajo pri FRANC HITT, LJUBLJANA, Sv. Martina cesta šte. 2.

Posestvo

v Dolgi vasi (Lienfeld) pri Kočevju s hišo št. 40 se bo na prostovoljni javni dražbi v torek, dne 21. maja 1918 na drobno razprodalo.

Posestvo meri okoli 30 oralov.

Začetek dražbe na licu mesta pri hiši ob 12. uri opoldne.

LJUDSKA POSOJILNICA v LJUBLJANI

Le 3 K 25 h stane pri nas mali fot. aparat »Omega«, vel. slike 4x4 kompl. s malo opremo z natanč. navod. za začetnike. Aparat »Perfekt«, vel. 4 1/2 x 6 s motnim steklom, dvojno zasvetlo, dober objekt in malo opremo ter navodilom za začetnike je K 9. Zapišna kamera, Gertrud vel. 9x12; fina izvržitv z vsem potrebnim opremo, za razne lege, prima akromat. leča, kompl. s kovinsato zasvetlo in navodilom dohler v zalogi, le K 76. 60 h zaklopna omara za posvetilo za ploščo in filme, opna oblika vel. 4 1/2 x 6 in K 64.80; vel. 6x9 in K 75.80. Pošilja po povzetju. Poština 1 K. Export »Perfekt«, Dunaj VII. Neustiftg. 137/162.

Avtomatična past

za podgane K 6-80, za miši K 4-80, love brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke »Rapid« vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 6-90. Izborno delujoči lovilec za muhe »Nova« komad K 4-20. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zalvalnice. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poština 90 v. Izvoz, trvd. Tintner, Dunaj III., Neulinggasse 26-L.

Čudovito šilo za šivanje le K 4-90

Naše čudovito ročno šilo za šivanje šiva tako naglo prešivne vbode kot šivalni stroj. — Največja iznajdba, s katero more vsak sam krpati in šivati usnje, raztrgane čevlje, konjsko opremo, kožuho, preproge, pogrnjala za vozove, šotore, klobočevino, plašče za kolosa, vreče, platno in vsako drago močno blago. Dobrola za rokodelce, kmete in vojske. Neobhodno potrebno za vsakogar. Trdna konstrukcija, zelo lahka vporaba, jamstvo za porabnost. Mnogo pohvalnih pisem. Cena kompl. šila s sakancem, 4 raznihi šivankami in porabnim navodilom K 4.90, 3 kosi K 13.50. 5 kosov K 22—. Pošilja po povzetju, (na boljše proti pred plačilo.) 124

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hiesgasse 13-404.

Kdor bo rabil za jesen in prihodnjo pomlad

kajnit

isti ga mora že sedaj naročiti, ker je treba dobrega pol leta čakati. Mogoča so samo naročila na cele vagone. — Pojasnila daje: FR. MULEC, Gradec, Felix Dahnplatz 6.

Lišaje

garje, srbež, hraste in druge kožne bolezni odstrani naglo in sigurno Paratol-domače mazilo. Ne maže, je popolno brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3-50 dvojno - velik lonček K 6—. Dalje Paratol-posipalni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 škatlja K 250. Oboje se dobiva po povzetju ali predplačilu pri tvrdki lekarna M. Klein-Paratol-Work, Budapest VII-10. Rezszt. 21.

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmno živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri- meša 2 krat na teden krmil, ena pest polna „Mastin“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prašek. Paket velja 2 K, 5 paketov 12 K, poš- tine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo, ali prašiča, da se zreži.

Glavna založba:

lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.

Najboljša gorenjska kosa se dobi edino v

prvi gorenjski razpošiljalni
IVAN SAVNIK, KRANJ,

katera je lahka kot pero, izdelana iz fine, srebrno jeklene tvarine. — S to nepro- kosljivo koso lahko kosi vsaka ženska. Kdor še ni poskusil te kose, naj si jo na- roči takoj, ker se je bati, da bodo pozneje zopet zmanjkale. Za vsako koso se jamči.

Dolgost in cene kosov so:

cm 50	55	60	65	70	75	80	85	90
postl 5	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2	8	8 1/2	9
K 8.—	8 50	8 40	8 60	8 80	9.—	9 70	9 40	9 60

Trgovci pri večjem odjemu dobe popust.

NADOMESTILO MILA

za pranje perila, izborno penče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.— Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega za- boja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—, Nadomestek za toaletno milo v različnih barvah, le- po dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18.—, Toaletno milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 vel. kosov K 18.—, Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvozno podjetje v Zagrebu št. 1. Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27.

Vsakovrsna domača semena,

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke

kupuje trgovina s semeni

— PETER LASSNIKA NASL. —

SEVER & KOMP., Ljubljana, Marijin trg.

miši - podgane sienice - ščurki

Izdelovanje in razpošiljatev preizkuša, radikalno učinkovitega uničevaln. sredstva, za katero doha- jajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5.—; za ščurke K 4.50; tinktura za sienice K 2.—; uničevalec moljev K 2.—; prašek proti mrčesu K 1.50 in K 3.—; sem spadajoči razpra- ševalec K 1.20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1.20; mazilo za uši pri živini K 1.50; prašek za uši v obleki in perilu K 2.—; tinktura za bolhe pri pseh K 1.20; tinktura proti mrčesu na sadju in ze- lenjadi (uničev. rastlin) K 3.—. — Pošilja po povzetju Zavod za pokončavanje mrčesa

M. Jünker, Zagreb 1, Petrinjska ulica 3.

Kranjska deželna podružnica

n. a. Čezelne življenjske in rentne neugodne in jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tud. z vojnimi riziko, otro- škimi dot. rentna in ljudska neugodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastoj in poštine prosto. Sposobni zastopniki se "nreje- manje pod najugodnejšimi pogoji. 1837

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za franciškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dop. od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 25 vi- narjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim združnikom posojila proti vknjižbi z amortiza- cijo ali brez nje na osebni kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se eskomptujejo najboljša.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

Rezervni zakladi znašajo nad en milijon kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1917 nad 34 milijonov kron.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je mojstersko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju. Neugajajoče zamenjam.

Kovinate ure . . po K 24— 26— 32— 40— 60— 100—
Srebrne ure . . po K 70— 90— 100— 120— 200—
Kovinate verižice po K 2— 3— 4— 6— 10—
Usnjate verižice . po K 1-60 2-80 4-80

Zlatnina in srebrnina v bogati izberil

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem krasnem ceniku, katerega zahtevajte.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana. — Lastna protokolirana to- varna ur v Švici.

Svetovna razpošiljalnica

H. Suttner samo v Ljubljani št. 1

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

